Nr. 64 (15.154). Lwów, wtorek 21. marca 1939. Rok LX.
Ч. 64 (15.154). Львів, вівторок 21. березня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Лягіов Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Завзяті бої на життя і смерть тривають дальше.

(Телефоном від нашого кореспондента).

Прага, 19. III. год. 11.15 вночі.

Молодь в боєвому вогні зорганізовані, карпатоукраїнські війська, борються дальше з переважаючими мадярськими полками, що взяли вчора вночі Хуст, наступаючи нині рано на Буштино. Буштино лежить 18 км. за Хустом у напрямі румунського кордону при залізничому шляху Хуст—Тересва. Пополудні йшли вже бої здовж залізничої лінії Тересва—Нересниця на цілому просторі 15 км. Чи цей бій триває дальше — в цю годину не відомо, але певне, що лінія Тересва-Нересниця буде боронена всіми силами. Вона ослонює копальні соли у Солотвинських Долах і міст, що веде звідси до Румунії, а дальше творить дуже добру запору для віддаленого звідси на 40 км. Великого Бичкова. В руках карпатоукраїнських військ є фактично ще нині східний простір Карпатської України на схід від лінії Тересва—Нересниця—Ясіня. УРЯД Є ДАЛЬШЕ У ВЕЛИКОМУ БИЧКОВІ.

Рятунковий комітет для допомоги еміґрантам з Карпатської України просить всі посилки та пожертви з краю та зза кордону призначені для диспозиції уряду Карпатської України або особистої диспозиції президента Волошина пересилати виключно на адресу: Канцелярія влади Карпатської України, Прага I., вул. Душнік 7.

Роман Голіян.

За кожну пядь землі.

ВІДЕНЬ, УПС. „Фелькішер Беобахтер" повідомляє на основі кореспонденції з Хусту, що в Карпатській Україні дальше йдуть завзяті бої між відділами Української Національної Оборони та наступаючими мадярськими відділами.

УПС. ПОВІДОМЛЯЄ З ПРЯШЕВА: ПО ВСІЙ КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ, ЗОКРЕМА В ІІ СХІДНІЙ ЧАСТИНІ ЙДУТЬ ДАЛЬШЕ ЗАВЗЯТІ БОЇ. ГЕРОЙСЬКІ ВІДДІЛИ КАРПАТСЬКОЇ СІЧИ ВСЮДИ СТАВЛЯТЬ ТВЕРДИЙ ОПІР, А ДЕ НЕМА ЧАСТИН КАРПАТСЬКОЇ СІЧИ — ТАМ БОРОНИТЬСЯ ЗАВЗЯТО САМЕ НАСЕЛЕННЯ.

Вчора вдалося одній мадярській змоторизованій кольоні дістатися до Ясіня, користаючи зі шляху, що йде здовж румунського кордону. Перед реґулярною мадярською армією йдуть озброєні цивільні ватаги.

Ганебна акція проти українців.

ВІДЕНЬ, УПС. В останніх днях розвалу б. Чехо-Словаччини чехи в Карпатській Україні висадили у воздух всі арсенали з муніцією. Крім того було багато випадків, що коли українські січовики боролися проти мадярів, які наступали, тоді чехи відкривали на них ззаду вогонь. В Румунії та в інших сусідних державах чехи шкують проти українських утікачів, щоб їм не давали політичного азилю, бо це — мовляв — небезпечний елемент.

Згинули лицарською смертю

ВІДЕНЬ, УПС. повідомляє: Між тими, що згинули трагічною смертю в останніх днях у Карпатській Україні, є шеф президії уряду Карпатської України радн. Кочерган і начальник Калиняк. Між розстріляними є д-р Росоха, відомий молодий політичний діяч і секретар сойму; поет і письменник Василь Ґренджа Донський, редактор „Нової Свободи"; голова „Просвіти" з Рахова Улинець. Ґенеральний секретар УНО. А. Ворон є ранений і перебуває у вязниці. Диригент державного театру „Нова Сцена" в Хусті Евген Шерегій збожеволів у вязниці. Заступник предсідника сойму і голова УНО. дир. Федір Ревай пропав без сліду.

В Солотвинських Долах постріляли багато українців. Як подає мадярська преса — по дорогах лежать трупи і ранені члени Української Народньої Оборони. Ними ніхто не опікується.

Воліють смерть ніж життя під мадярами.

(Телефоном до „Українських Вістей").

Букарешт, 19. III. год. 11 вночі.

Подаю вістки на підставі безпосередніх інформацій від утікачів, що нині перейшли границю і на підставі інформацій румунських та чужинецьких кореспондентів, які незвичайно живо цікавляться справами Карпатської України та постійно інформують свої часописи про події.

Цієї ночі переплило Тису 120 січовиків коло Тячева. Вони до краю виснажені. Мадяри окружили вже Карпатську Україну від півдня і від заходу, але оперують тільки на головних шляхах. В глибину краю не запускаються й осередок Карпатської України донині ненарушений. Тут запускаються тільки літаки, які розкидають летючки в українській мові такого змісту:

„Українці! Німеччина Вас зрадила. Отже Вам нема вже чого від неї сподіватися. Киньте зброю, нічого Вам не станеться."

Летючки не викликають довіря і населення все ще надіється, що в Карпатську Україну іде німецька армія та ось — ось її невидно. Мадярів бояться і воліють смерть ніж життя під ними. Зрештою не вірять в пощаду і тому бої незвичайно завзяті, а мадярські втрати теж дуже великі.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПАРТИЗАНСЬКИХ ВІДДІЛІВ.

Д-р Комаринський залишився в осередку та організує там партизанські відділи, які досі з успіхом непокоять ворога. Незвичайно завзяті бої йшли під Перечином. Сам Перечин переходив три рази з рук до рук. У Перечині згинуло к. 600 верховинців. Мадяри теж мали поважні втрати. Мадяри евакуують Карпатську Україну з українського населення. Досі вигнали з занятих околиць поверх 5000 осіб.

Румунські села над Тисою стоять увесь час по боці українців. Нпр. велике румунське село Апша віддало українській армії всю зброю та активно помагало стримувати мадярський наступ.

ПЕРЕД ДИПЛЬОМАТИЧНОЮ АКЦІЄЮ ПРЕЗ. О. ВОЛОШИНА.

Президент о. д-р Волошин виїхав до Югославії. З ним перебувають д-р Штефан, І. Рогач, Бора, підполк. Ваха і — як мене запевнювали — Роман. Чи останнє відповідає правді — я не міг провірити. През. о. д-р Волошин спиниться коло Білгороду, де живе рідня прем. Ревая. Звідси задумує виїхати до Берліна та спричинити дипльоматичну інтервенцію. Міністр д-р Брящайко ще дальше в Будапешті. Ніякої вістки през. Волошин від нього не має. Взагалі доля цієї делеґації не відома.

ОПІКА НАД УТІКАЧАМИ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Утікачів з Карпатської України перевозять до чотирьох місцевостей у Семигороді а саме до Бистриці, Нешацу, Деж і Керлеш. Там приготовано для них тимчасове приміщення. З утікачами поводяться румунські власти людяно, а ми робимо все можливе, щоб облекшити їхню долю. Це неправда, що румуни замкнули перед утікачами границю або що їх передають в руки мадярів. Не впускають тільки жидів, які настрашені мадярським антисемітизмом, теж намагалися втікати через Румунію на південь.

Дуже характеристичне становище румунської преси. Вона не містить ніяких неґативних вісток про Карпатську Україну, а нині вечором заговорила про гостре непорозуміння між Німеччиною та Мадярщиною саме на тлі Карпатської України та передбачує поновлення акції Німеччини в Карпатській Україні. Подаю це з журналістичного обовязку, бо тяжко повірити, щоби Німеччина, яка раз умила руки і передала Карпатську Україну Мадярщині — хотіла тепер своє становище змінювати.

ВІДГОМІН ПОДІЙ НА БУКОВИНІ.

На Буковині останні події відбилися сильним відгомоном. Спочатку було пригноблення. Тепер його місце займає гордість з приналежности до народу, який так по геройськи вміє боронити свого краю. І румуни не мають слів подиву для постави Карпатської України. Зрештою тут схвилювання загальною ситуацією. Всі відчуваємо, що стоїмо напередодні великих невідомих подій.

І. П.

Проект скасування закону про невтральність вплинув до амер. сенату.

Сенатор Піттман вносить до сенату законопроект про скасування законодавства про невтральність. Згідно з цим законопроектом до 30-их днів після вибуху війни президент означить держави, що вмішані у війну; це матиме такі наслідки: 1) до згаданих держав не вільно буде американським кораблям перевозити пасажирів ні товарів; 2) замішані у війну держави могтимуть купувати в Америці зброю та воєнні матеріяли лиш за готівку — американські кораблі не могтимуть перевозити цього воєнного матеріялу; 3) уряди воюючих держав не могтимуть дістати кредиту; 4) винятки передбачені для американських держав, що ведуть війну на американському континенті.

——o——

Що знаємо та чого не знаємо?

З усіх сторін чуємо від наших людей: треба зійтись, нарадитись, що далі діяти, треба дати нашому громадянству та нашим масам якісь вказівки чи бодай поради, треба шукати виходу з тої непередбаченої ситуації, в якій раптом опинилась українська політична думка та — через її останню невдачу — психіка українських мас.

Ті заклики ріжних наших громадян, щоб відразу шукати виходу з „імпасу", який загрожує не тільки українському громадянству в Галичині, але й усій українській справі — ті заклики це річ надзвичайно відрадна. Вони свідчать про здоровий інстинкт нації, таксамо, як свідчить про це нормальна праця всіх наших установ та організацій, які ані на мить не піддаються почуванням, що можуть ослабити волю й енергію, тільки дальше виконують щоденну сіру плянову роботу, накреслюють дальші конструктивні пляни, не зупиняють ані на хвилину вічного, незломного ритму життя. Здоровий є відрух, щоб „щось робити" у хвилині, коли події струснули душами і думками, — здорове є бажання прийти з негайною поміччю всім тим землякам у краю, яких нерви потребують доброго слова, розваги та поради.

Але одночасно мусимо протиставитись поглядові, немов дійсно настав такий час, що треба аж негайно, відразу устійнювати вже якісь нові шляхи, які вивели б нас із нинішнього бездоріжжя. **Передусім з найбільшим притиском мусимо ствердити і так довго ці слова повторяти, поки вони ввійдуть у свідомість найширших українських мас, що останніх подій у ніякому разі не можна утотожнювати з якоюсь українською нац. катастрофою.** Невдача українських змагань на одному відтинку, на одному кусні української етнічної території — це ще не невдача цілої справи, для якої не існує невдача так довго, як довго існує живий нарід та його жива і викристалізована політична думка. Щоб хтось нам не закинув, що це пуста фраза, підійдемо до аналізи нинішньої української ситуації ще конкретніше. Отож просимо відповісти нам і собі з рукою на серці: чи кращий був стан української справи в її найширшому аспекті в моменті переходу Закарпаття до ЧСР, чи кращий нині, коли воно переходить назад до Мадярщини? Може хтось сказати, що для самого Закарпаття було тоді настільки краще, бо тоді відкривались перспективи культурного розвитку та еволюційної боротьби за поширення автономічних прав, тепер ті вигляди йдуть у протилежному напрямку. Але чейже нема найменшого сумніву, що в історії Карп. України минулий 20-літній період включно з останнім півроком та останнім тижнем створив такі „імпондерабілія", які залишаються тривкими цінностями і не можуть не мати позитивних наслідків без огляду на якінебудь теперішні та дальші зміни! Просимо читати тільки польську пресу, слухати французьких радіостацій, прислухуватись до голосів тих неукраїнців, які поборювали самостійницькі тенденції наших закарпатських земляків, які навіть відмовляли їм їхньої національної назви, не то політичної особовости: чи не признають всі вони в один голос, явно і славно, що постава карпатських українців здобула цілому українському народові пошану, пошану цілого культурного світа! Гадаємо, що і в мадярському громадянстві знайдуться люди, яким автоматично кинеться в очі ріжниця між поведінкою чехів і карпатських українців. Отже: морально українська справа стоїть сьогодні так високо, як давно вже не стояла. Питання тільки, чи реально-політично не стоїть вона так, щоб попадати в розпуку?

Відповідаємо теж: ні. Просто тому „ні", бо не існують у новітніх часах проблеми, які можуть за ніч „щезати". Коли ж десятки і сотні громадян переходять крізь нашу редакційну кімнату та хотять почути ясну дефініцію теперішнього стану української проблеми в її реально-політичному вигляді, то відповідаємо без найменшого стиду: не знаємо. **Не знаємо так само, як не знають цього сьогодні про свої справи відповідальні діячі і політики найбільших державних націй!** І тому це ніяке особливе українське нещастя, ніяке українське „специфікум", що громадянство здезорієнтоване поведінкою Німеччини в карпато - українській справі та не знає, „що буде далі", як та німецька поведінка та зміна у долі Карпатської України відібється на цілости української справи, на дальшому зацікавленні чужинецького світа українською проблемою та подекуди на наших справах у Польщі.

Щоб дати відповідь на питання, які хвилюють український загал, треба знати фактичні дані, що їх ніхто сьогодні ще не має і не знає. І тому не бачимо підстав для такого поспіху, що його дехто з наших громадян хотів би бачити у наших відповідальних політичних колах та в українській публіцистиці, яка формує українську політичну думку. Єдине, що нам залишається, це — чекати і не хвилюватися. Не лаяти, але й не боронити палко нікого з міжнародніх чинників, яких діла нам неясні, бо не знаємо напевне їхніх спонук, не шукати гарячково якихось нових „орієнтацій" не творити мерщій якихсь нових концепцій, не проповідувати заздалегідь хрестоносного походу проти якихось можливих нових течій, які „могли б повстати, якби" — бо це боротьба з вітряками. Зате знаємо, що найкраще обмежитись до зберігання спокою та рівноваги духа та вичікувати дальшого ходу подій. Коли будемо спокійні, зрівноважені, коли будемо вірити у власні сили — ніщо нас не заскочить і завжди буде час приймати рішення та давати громадянству вказівки. Сьогодні вказівка одна:

Спокій, рівновага духа і терпеливість — це в переломових хвилинах найкращі докази зрілости нації.

ік.

З польської преси.

Куди йде мадярська політика?

З приводу останніх подій у середній Европі **„Слово Поморске"** у статті п. н. „Аншлюс до квадрату" пише:

„Критичні заваги мусять викликати слова мін. Бека в справі Підкарпатської Руси та в „українській" справі, тісно з собою — очевидно — звязаних, хоч їх мін. Бек, мабуть з тактичних оглядів, але в мало переконливий спосіб, розділив.

„В справі Підкарпатської Руси, як відомо, і польський нарід і уряд заанґажувався у цілій повноті, безоглядно, очевидно не для гарних мадярських очей, але у питомім, добре зрозумілім польським інтересі, з яким у даним випадку покривається мадярський інтерес. Польська прилюдна опінія бачила і бачить правильно в державному дивогляді Підкарпатської Руси завязок на майбутнє „української" держави. Ціла німецька преса і німецьке радіо не робили і не роблять з того ніякої тайни.

„Отож у справі Підкарпатської Руси мін. Бек програв, програв внаслідок волі і натиску Берліна. Це важить важко на одній терезці. Чим супроти того дошкульного реального факту є кинена на другу терезку платонічна заява мін. Бека, що „не набрав переконання до сьогоднішнього дня, щоб розвязка (на користь Мадярщини) не була правильна", як теж — „потіха", що „мадярський уряд у своїх дипломатичних актах у минулому році поставив цю справу як мадярську ревіндикацію і в ніякім дипломатичнім акті ніколи не зрезигнував з того погляду"?

„Не зрезигнував у ніякім дипломатичнім акті", але фактично піддався зовсім протилежній волі німецької політики так, як взагалі Будапешт має гарні словечка для Варшави, але запрягся реально до воза оси Берлін—Рим".

Треба зазначити, що ця стаття написана перед окупацією Чехії та Моравії.

Хто черговий?

На це питання відповідає **„Век Нови"** у статті п. н. „Польська політика і розбір Чехословаччини":

„Три держави сьогодні загрожені безпосередньо розвитком подій на терені Німеччини. Ці три держави — то Мадярщина, Румунія і Польща. Сьогодні важко щонебудь сказати, чи і в якому ступні ці держави знали про підготову подій на терені Чехословаччини. Не знаємо, чи і в якому ступні обговорювано цю справу підчас відвідин мін. Рібентропа у Варшаві. Не знаємо, чи мін. Гафенку підчас побуту у Варшаві повідомили про те і як він до того віднісся. Якщо навіть правда, що справу Словаччини і Закарпатської Руси обговорювали з Польщею і Румунією, то все-ж здається нам, що марш на Прагу був для тих держав несподіванкою. Супроти повного розбору Чехословаччини навіть те, що Польща дістала спільну границю з Мадярщиною і ліквідація Закарпатської Руси може виявитися умовним успіхом.

„Крім трьох держав, яким Німеччина безпосередньо загрожує, посередньо загрожена Югославія і Болгарія. Всі ті держави виступаючи окремо не зуміють ставити належного опору німецькій експансії. Тільки тісне порозуміння Польщі, Румунії й Мадярщини спертих на балканське порозуміння може забезпечити політичні і господарські інтереси цих держав".

Так автор з „Веку Нового" уявляє собі можливість відпору гітлерівській Міттельевропі.

Фальшивий звук.

З приводу останньої промови мін. Бека п. Януари Гжендзінський в тижневику **„Чарно на бялем"** у статті п. н. „Слухаючи промови Йосифа Бека" пише:

„Навіть якби п. Йосиф Бек піддавався психозі „самостійности" національних меншин — це мусіло би чейже спричинити ревізію його поглядів на цю тезу в інтересі нашої оборонности.

„Але у відношенні до Закарпатської Руси п. мін. Бек далекий від засади „самостійности" — вертається промадярська теза, якої єдиною леґітимацією є приналежність тієї землі до корони св. Степана.

„Цей арґумент в устах незалежних, що не дозволив би вживати його у відношенні до нас бувшим займанницьким державам, звучить виняткове фальшиво, ми не побачимо життевого інтересу Польщі у такій розвязці так довго, доки шляхи німецької імперії ведуть через Будапешт".

П. Януари Гжендзінський забуває, що велика політика завжди повна таких фальшивих звуків.

Шлях польської політики.

Тижневик **„Чарно на бялем"** так пише про напрямні польської політики після останніх подій:

„Правильно — я однозгідно — підкреслює вся польська преса, що події на нашій південно-західній границі мають для нас незвичайну вагу. Омани у відношенні до наших здобутків — у такій поважній хвилині є щонайменше шкідливі. Висновки, що насуваються у першій хвилині, такі:

„1. Наш західній сусід став сьогодні ґегемоном у Середній Европі. Користаючи і з того, що перехилив рівновагу на свій бік, може захотіти в одній моменті спір... його думку з нами справи рішати диктатом. Польща — то не Чехо-Словаччина — то 35-міілонова держава, яка мусить забезпечити своє майбутнє у передбачуванні кожної несподіванки.

„2. Польща повинна передовсім рахувати не тільки на поляків, але на всіх громадян держави. Справа зєдинення громадян зі справою оборонности краю — то справа демократії і ліквідації фікційного зєдинення на користь справжнього зєдинення народу. Коли кривду супроти національних меншин політику Праги використали її вороги — не можна того атута залишати ворогам Польщі.

Визначення шляху польської політики „Чарно на бялем" узалежнює від відповіді французького міністра закордонних справ Боннета на питання: Як він уявляє собі союз з Польщею.

Мін. Чяно у папи.

Папа Пій XII. приняв у суботу 18. б. м. міністра закордонних справ Італії гр. Чяно та інших членів надзвичайної італійської місії, що була присутня на коронації папи. Візита тягнулася 25 хвилин і була, пише римська преса, дуже сердечна. По авдієнції мін. Чяно склав візиту державному секретареві кард. Мальйоне.

Самостійні селянські господарства та парцеляція.

Ми вже писали про величину селянського господарства в Галичині, що має бути самовистарчальне по думці розпорядку міністра рільництва і земельних реформ з дня 7. грудня 1938. (ДЗРП ч. 3/1939. поз. 9). Слід знати, що самостійними господарствами вважаємо такі, які можуть виживити й дати працю пересічній родині з 5-ти осіб. Родина такого господарства не потребує шукати додаткових заробітків поза господарством ані господарство не потребує наймати наймитів. Самостійне господарство при повному використанні праці родини господаря має дати родині повне утримання, покрити потрібні культурні потреби та всілякі видатки, потрібні до ведення господарства.

Про величину самостійних селянських господарств у Польщі знаходимо дані в розпорядках б. міністерства земельних реформ у звязку з земельною реформою, оголошених в Урядовім Деннику того міністерства з 1926 і 1927. р. У законі з 28. грудня 1925 про земельну реформу є застережене між іншим **першенство набути землю передовсім для власників малоземельних господарств.** Тому виринула тоді рівночасно потреба означити, що таке малоземельне чи самовистарчальне господарство. У згаданому Деннику між іншим знаходимо обіжник міністерства земельних реформ, в якому докладніше означено долішню границю самостійного селянського господарства. Самовистарчальність господарства достосовано до величини та якости землі, а не як в розпорядку міністра хліборобства і Р. Р. з 7. XII. 1938. до положення в краю господарства.

По думці постанов б. міністерства земельних реформ самостійним господарством є таке, що складається з 5 гектарів землі III. кляси незалежно від того, чи то в Познанщині чи у Виленщині чи в Галичині, бо кляси землі всюди однаково устійнюють на підставі тих самих приписів. Оскільки земля була ліпша, то величина самостійного господарства була менша, а коли гірша від III. кляси, то господарство мусіло бути більше. Тому колишнє міністерство земельних реформ в обіжнику з 17. листопада 1926. ч. 1761/С (Урядовий Денник Мін. Р.Р. ч. 19) устійнило відношення кляс землі між собою, які треба стосувати при означуванні величини самостійних господарств. І так: 1 гектар землі III. кляси заступити може: 2/3 га орної землі I. кляси, 5/6 га орної землі II. кляси, 1.33 га орної землі IV. кляси, 2 га — V. кляси, 4 га — VI. кляси і 10 га — VII. кляси орної землі; щодо лук устійнено відношення орної землі III. кляси рівняється: 1/2 га луки I. кляси, 2/3 га — II. кляси, 1 га — III. кляси, 2.5 га — IV кляси, 5 га луки — V. кляси.

Значить — самовистарчальним було господарство, що складалось з 5 га землі III. кляси, або 3.33 га землі I. кляси, 4.17 га — II. кляси, 6.66 га — IV. кляси і 10 га — V. кляси орної землі. Очевидно, кляси виступають, ріжні, а тому бралося під увагу домінуючу клясу, себто таку, яка була пересічною в дотичному селі.

Хто мав господарство нижчої величини від поданих норм, зараховували його до малоземельних і як такий мав право першенства купити землю на доповнення господарства до повищої норми з добровільної чи примусової парцеляції та при комасації, себто до 5 га орної землі III. кляси, 4.17 га — II. кл. і т. п.

Ці приписи обовязували досі таксамо, як обовязує закон з 28. XII. 1925. про земельну реформу на терені цілої держави. Щойно у 1939. р. міністерство рільництва і рільних реформ розпорядком з 7. XII. 1938 вилучило спеціяльно зпід тих постанов Галичину та устійнив для неї спеціяльні норми, які опер не на якости землі, а на тім, в якому повіті лежить дотичне господарство. І так, щоб навіть у Борщівщині була сама I. кляса землі, то вже давніші норми були кривдою у порівнянні до таких господарств тої самої кляси на Мазовшу, а то з огляду на віддаль і комунікаційні можливости до головних ринків. Ціна купна і збуту зовсім інша в Борщівщині та під Варшавою у некористь Борщівщини чи Тернопільщини та взагалі Поділля. Коли взяти під увагу, що пересічною клясою Поділля може бути найвище II. кляса (потверджують це дотеперішні висліди клясифікації), то норма самостійного господарства на Поділлі повинна бути принайменше 4.5 га орної землі, а не 3 га, себто на цілу 1/3 менше у відношенні до величини господарства. Це в малоземельному господарстві є тим **„правом мінімуму“**, що викликує нужду, негодування та безробіття.

Ще яскравіше виступає це на Підкарпатті. У Калущині найвища кляса IV-а, отже принайменше 6.5 га потрібно (маючи на увазі вищенаведені норми) на виживлення родини. А тимчасом устійнено там, що досить мати 4 га орної землі, щоб господарство було самовистачальне, могло виживити родину та дати їй працю.

Як бачимо, норми розпорядку з 7. XII. 1938 далеко відбігають від дійсности і є некорисні для наших малоземельних господарств. Що більше, під цю пору переводить міністерство скарбу клясифікацію ґрунтів, яка має скінчитися приблизно у 1942. році. Міністерство рільництва і р. р. могло покористуватись цим надзвичайно цінним клясифікаційним матеріялом, який в додатку дуже дорого коштує державний скарб, і щойно на підставі того матеріялу, маючи на увазі якість землі, віддалення від головних ринків і стан комунікації — могло устійнити норми самостійности селянських господарств і то не тільки у полудневих теренах, а в цілій державі, маючи на увазі уніфікацію приписів.

Але суть згаданого розпорядку далеко інша, ніж творення границі самостійности селянського господарства, чи навіть неподільність. Відай ніодин наш малоземельний господар не буде проти неподільности, коли б тільки мав змогу доповнити своє господарство до величини дійсної самовистачальности, як це є на Заході та коли б дістав дешевий довгоречинцевий кредит, а для надміру рук був розвинений на наших землях промисл і торговля та потрібні школи і поміч. Обнижка обшару малоземельних господарств — це черговий удар у наше селянство. **Це обмеження права першенства набути землю з парцеляції, передбаченого в законі про** земельну реформу і в законі про комасацію ґрунтів. Через обниження границі самовистачальности господарств на наших землях тися-

КОНАН ДОЙЛЬ. 5)

Мумія число 249.

Однак Сміт чув, що він — хоча і мав зустріч — увійшов до своєї кімнати і замкнувся там на ключ. Ця пригода залишила неприємне вражіння в душі медика. Отже Белінґгем брехав і то так необережно, що було видно, що він має важну причину скривати правду. Сміт знав дуже добре, що його сусід не має пса. Був також певен, що те, що він почув на сходах, не був крок звіряти. Що-ж це означає? Стильс ствердив також, що у кімнаті Белінґгема за його неприсутности хтось ходить. Можливо жінка? Тим виставився він на небезпеку, що його викинуть з університету й це пояснює його страх і брехню. А прецінь це неможлива річ, щоб студент переховував у себе жінку без того, щоб про те ніхто не знав. Сміт пообіцяв собі, що оминатиме довірочних зносин зі своїм сусідом.

Сів за свої книги, але було йому суджено, що того вечора не збереться до науки. Ледви вхилився над лекціями як було чути зі сходів скорий крок чоловіка, що скакав через три сходи, а у дверях показався Гасті.

— Завсіди при праці? — крикнув, сідаючи у своє улюблене крісло. — Як же ти заїся! Думаю, що якби землетрус знищив Оксфорд, то ти сидів би між руїнами над своїми книгами! Не буду довго затримувати тебе. Закурю люльку й піду своєю дорогою.

— Що нового? — питався Сміт, приготовляючи теж свою люльку.

— Небагато; Віліям зробив сімдесять пунктів в крікеті, зовсім переміг Бедікомба.

— Залиши його, це добрий грач — сказав Сміт поважно, як це говорить англійський студент про спорт.

— Так, але в останньому часі згіршується... Вибач, чи ти чув уже, що сталося з Нортоном?

— Що?

— На нього напали...

— Напали?

— Так; саме, коли закручував за ріг вулиці Гайт, пятьдесять метрів від входу до „Старого будинку“.

— Але хто?

—Було б правильніше, якби ти спитався: „Що?“ Нортон присягає, що напасник не був подібний до людини і шрам на його карку свідчить про те.

— А що це тоді моглоб бути? Прецінь не будемо вірити в духи.

—Ні, це я не тверджу. Я думав би скоріше, що з якогось звіринця втекла велика малпа і що вона напала на Нортона. Нортон ходить туди кожного дня в ту саму годину. Сталося йому це саме під величезним берестом, що нахоляється над вулицею зі загороди родини Райніових. Він думає, що те створіння сиділо на дереві і звідти кинулось на нього. Дві руки либонь сухі та тверді, наче сталеві прути зловили його за горло і душили. Не бачив нічого, тільки ті грізні руки, що тиснули його наче кліщі. На його крик побігли йому на поміч два студенти і звіря — коли це було звіря — скочило через мур наче кіт. Нортон ще й тепер тремтить на цілім тілі.

— Якийсь волоцюга — замітив Сміт.

— Може бути, але Нортон не хоче це допустити. Волоцюги не мають довгих кігтів, ще й той, хто перескочив через дванацять стіп високий мур, мусів бути добре випрактикований руховик. Твій шановний сусід певне не буде гніватися, коли про це довідається. Вже давно дивиться на нього кривим оком і він не належить до людей, що легко забувають свій гнів. Але що це з тобою?

— Нічого, відповів сухо Сміт.

Нараз встав і його обличчя прибрало вигляд людини, в мізку якої повстала нагло жахлива думка.

— Мабуть ти від моїх останніх відвідин познайомився з Белінґгемом. Оповідав мені про це Лі.

— Так, прийшов до мене мабуть двічі.

— Дуже інтелігентна людина, але мені не подобається. А це, кінець-кінців, твоя річ; ти вже досить старий... До побачення! Не забудь, у середу змагаюсь з Мулінсом, побачимось там.

(Далі буде).

чі господарств повище 3 га та нижче 5-гектарових, саме найживотніших у господарському поступі позбавляється права першенства при купні землі при парцеляції, а тим самим змоги довести їх до господарської самостійности.

На 1939. р. призначено розпарцелювати примусово у Східній Галичині **8.187 га.** Крім того визначено парцеляційний плян на 1940. рік — на **35.000 га**, значить, щоб їх добровільно розпарцелювали власники вже в 1939. р., бо в противному випадку розпарцелюють примусово у 1940. р. Іншими словами — **мають розпарцелювати у Східній Галичині понад 43.000 га землі.** Знаємо, що на цих землях іде явна кольонізаційна акція. І в цій кольонізаційній акції має своє значіння вище наведений розпорядок з 7. XII. 1938. про самостійні господарства. Даючи спромогу набути т. зв. смостійне господарство у менших розмірах — притягається ширший круг кандидатів на кольові. Отже з одної сторони обмежения прав саме малоземельних у полудневих сторонах, де найбільше зубожіле селянство, з другої сторони отворення ширших можливостей на наплив охочих зпоза місцевого терену. Це тим більше повинен собі освідомити наш селянин і вжити всіх заходів, щоб при парцеляції використати всі правом передбачені засади, щоб доповнити своє господарство навіть хочби до норм, устійнених розпорядком з 7. XII. 1938. Статистика виказує, що на доповнення малоземельних господарств у нас потрібно понад 2 міл. гектарів землі, отже **повищі 43.000 га повинні бути розпарцельовані виключно між місцеве малоземельне селянство.** Зазначуємо, що при парцеляції всякі подання і письма є вільні від стемплевих та інших оплат, отже нема матеріяльних трудношей доходити своїх прав на випадок відмови щодо продажі землі українським селянам — зголошуванням скарг і відкликів до вищих інстанцій. **У законі про земельну реформу нема обмеженого права з причини національної приналежности.** Відмова продажі землі з цієї причини є нарушенням права. Обовязком кожного громадянина є не тільки перестерігати самому право, але й допильнувати, щоб і інші респектували право.

І. Лапчук.

СІЛЬСЬКА МОЛОДЬ ВОЛИНІ.

Без провідників. — Брак світла. — За ріжними вогниками. — Збочення.

I.

Молодь — це майбутні члени нації і громадяни. Тому у відповідному вихованні молоді однаково повинні бути зацікавлені нарід і держава. Чи може бути для тої чи іншої сторони бажана й корисна темрява цієї молоді, непідготованість її до будуючої праці, аморальність та ріжні збочення? Відповідь для кожного ясна й категорична: ні.

А тимчасом над сучасним положенням сільської молоді та над її виховно-розвитковими шляхами ніхто поважно не думає. Маємо тут на увазі сільську волинську молодь, що живе в трохи інших умовинах, ніж молодь Галичини, Полісся чи Холмщини. І маємо на увазі власне брак поважного, опертого на науці трактування нашої сільської молоді. Бо всяких неграмотних опікунів та „виховників" української сільської молоді на Волині аж занадто багато: від ріжних молодо-політичних організацій (як „Млода Весь") до кулок молоді й усяких студентських гуртків.

Що до кермування й виховання сільської молоді беруться люди, для яких незрозуміла суспільна педагогіка, індивідуальна та збірна психольогія, зокрема психольогія сільської молоді, про це кажуть красномовні висліди цього піклування сільською молоддю. Але щоб ці факти менше декого разили, беремо їх спочатку з польської дійсности і таки з польської преси.

Отак „Гонєц Варшавскі" (ч. 60) у статті: „Визволити політичні сили села — це умовина морального відродження" — цитує листа, що його дістав та опублікував Вітос, а саме:

„Найгірше з молодими. Такі-то дивні, ледащі, нелюдяні, зухвалі. Але я не дивуюся. Науки нема, до костела рідко їде, на книжку та газету не вистачає... Крадуть спочатку в батька, а потім чуже. Хто хоче своє оберегти, то мусить цілими ночами вартувати. Та й це не помагає, бо зухвальці ходять гуртками і бють".

Але може вітосівський кореспондент перебільшує? То звернімось до урядового видання міністра Понятовського під назвою: „Молоде покоління селян" (хлопів). Там у дописі селянина з гарволінського повіту читаємо:

„В мому селі й околиці, яку я добре знаю, є понад 50 відс. неписьменних. Через село вечорі ні пройти ні переїхати — зустрінуть камінням, лайкою. Злодійство аж вражає. Ніж і пляшка — оце цілі цієї молоді".

Але може таке діється лиш у чисто польських околицях? Може на Волині життя молоді проходить інакше? Так, воно тут трохи інакше. Але щораз частіше стверджуємо ті самі явища. Ось один з багатьох-багатьох прикладів: Минулого місяця в с. Пілганові на Луччині відбувалося весілля. Горілка аж курилася. Хлопці з ножами й палицями гуляли. У висліді одного порізаного гостя в непритомному стані відвезли до Луцька до шпиталю.

Те саме можна сказати про переходи чи переїзди через інші села, про крадіжки в них, бійки і т. д.

Однакові наслідки мають однакові причини. Звідси льогічний висновок: однакові прояви деморалізації молоді і в чисто польських околицях і на Волині — це висліди однакової виховної політики та метод і засобів виховання.

Цей висновок стверджує сама волинська дійсність. У згаданому селі Пілганові про хуліганство молоді можна було почути хіба перед війною, коли ще істнували коршми, зате не було на Волині ніяких українських культурно-освітніх та інших організацій. Коли-ж повстала тут філія луцької „Просвіти", коли завилася тут бібліотека, коли просвітяни занялися вихованням молоді, відтяганям її від хуліганства та злочинів ідеями краси, добра, служення народові і т. д., то про хуліганство, злодійства та інші подібні вибрики ніхто й не чув. З хвилиною, як щезла „Просвіта"" і згодом також кружок „Сільського Господаря", молодь зійшла на ті самі шляхи, якими прямує і польська молодь у виданні міністра Понятовського, в листі до Вітоса і т. д.

Мусимо тут зазначити, що с. Пілганів — це наче прообраз більшости сьогоднішніх волинських сіл, у яких той самий анальфабетизм, те саме хуліганство, та сама ідейна порожнеча. Знаємо всі ці села з назв, але за браком місця не можемо їх усіх подати. Зрештою, кожний, хто забажав би перевірити згадане сумне явище, знайде досить доказів майже в кожному селі.

Провідні польські кола Волині тої самої думки про збочування сільської молоді, що й ми. Вони таксамо, як і ми, кажуть, що сільській молоді треба дати культурно-освітні організації, дати їй якусь вищу провідну ідею, відслонити перед нею красу й добро життя. Але вони уявляють собі все це так, як уявляють собі це їхні земляки центральних воєвідств, ідуть їхніми слідами та користуються їхніми методами й засобами. Через те висліди їхньої освітньо-виховної політики на Волині такі самі, як і в осідках кореспондентів п. Вітоса та мін. Понятовського.

Не хочемо вмішуватися в польські справи й говорити про хиби позашкільної освіти якогось гарволінського чи тарнівського повіту. Нас передовсім мусить цікавити ця справа на Волині. Але через те, що основні хиби спільні, то дозволяємо собі для підкреслення їх ще раз повторити титул статті „Гоньца Варш.": „Визволити політичні сили села — це умовина морального відродження сільської молоді".

Треба признати: хоч раз „Гонец Варш." сказав святу правду, яку варто записати на чільній сторінці історії на вічні часи. Так, **єдина й головна передумовина морального оздоровлення молоді — це політичне визволення сил села.** „Гонец Варш." своєю дуже вдалою сентенцією хотів сказати, що сьогоднішня позашкільна освіта серед молоді ведеться під кутом політичних тенденцій і через те розминається з чисто педаґоґічними й морально-виховними шляхами, якими лише треба вести молодь.

Чи оцінка „Ґоньца Варш." покривається з нашою волинською дійсністю? Здається, що в сто відсотках. Ми хотіли б, щоб наші волинські польські співгромадяни, маючи перед собою чисто педаґоґічне питання — питання морального занепаду сільської молоді, розглянули його разом з нами так спокійно й без упередження, як це роблять лябораторійні дослідники, що не лякаються вислідів і не кидають розпочатого досліду.

Отже чи має рацію „Ґонец Варш."? Чи справді позашкільна освітня й виховна праця серед української молоді по селах, що її ведуть не-украінці, звязує політичні (розуміємо: національні, соціяльні, суспільні) сили села? Чи вільні від цього гріха ріжні організації, творені тут для нашої сільської молоді з неріднини її провідниками — ні мовою, ні духом, ні цілями і т. д.? Чи може вирости моральна, чесна, здорова духом людина там, [illegible] рідне усунене а може й немило бачене, де цілі та шляхи не покриваються з національними почуттями, з природнім гоном молоді, що дістала їх з молоком матері від дідів-прадідів, від нації?

В першу чергу цими питаннями повинні зацікавитися ті, які репрезентують тут державні інтереси. А щоб їм лекше знайти відповідь на згадані питання, звертаємо увагу на статистику політичних процесів і всяких хуліганських вчинків у часі істнування українських Просвіт та інших організацій і тепер, коли цих організацій уже нема. Ця статистична зміна на гірше цілковито підтверджує думку „Ґоньца Варш.".

А може згадані організації, творені для нашої молоді, таки роблять свою роботу й осягають свою мету? Факти кажуть, що ні. За доказами можна звернутися до урядового часопису організації кулок рольнічих „Рільник", що виходить у Луцьку. В числі з половини з. р. знайдемо в ньому на передостанній карті цікавий малюночок, як голова кулка наказав українцеві написати реферат про культуру села, запевняючи його, що вже адміністрація дбає, щоб селяни прийшли послухати його. Даремне працював прелеґент і даремне наганяв солтис та інші — на реферат селяни не прийшли. Але, звичайна річ, звіти з діяльности цих кулок виглядають інакше і через те верхи мають інакші відомости про освітню працю в українських селах серед української молоді.

Ось де треба шукати причин зворотного анальфабетизму серед сільської молоді та здичавіння її!

Висновок ясний: лише поворот до попередніх років, до тих років, коли на Волині розвивались українські культурно-освітні організації і коли старости — предсідники сеймиків — та президенти й бурмістри міст (до речі дуже часто ендеки) признавали субвенції українським організаціям та коли воєводи відвідували їхні концерти, вистави й ріжні свята, — лише поворот до практики тих часів може привести до підвищення морального рівня сільської молоді та вплинути на зміну статистики політичних процесів і хуліганства, бандитизму й анальфабетизму.

Питання, яке ми порушили, дуже болить сьогодні й польську суспільність. Тому гадаємо, що наш голос може причинитися до всебічного насвітлення цього пекучого питання і дійде до... громадянства.

В. Островський.

„Особливе значіння має внутрішне положення. З цього огляду разом з усією здоровою опінією витаємо резолюції Головного Виконавчого Комітету Стронніцтва Людового й управи „Стронніцтва Праци". Їх характеризує патріотизм і розсудок. Їх головний зміст полягає на заклику до президента держави, щоб покликав „уряд народнього довіря". Це найважніше й найцінніше в тих резолюціях.

„Уряд, що має перевести нарід через важкі історичні хвилини, повинен бути збором людей, до яких увесь нарід має довіря. Це не може бути уряд звязаний з одною політичною партією — це перетинало би йому шляхи до умів та сердець великої частини громадян. Уряд народнього довіря — то уряд широкої коаліції партій. Ставимо цю справу твердо і ясно. У таких, як теперішня, хвилинах нема місця на недоговорення.

„Уряд народнього довіря, то — далі — збір одиниць, що не скомпромітувалися браком дару передбачування, але доказали, що вміють дивитися у майбутнє. Тільки такі політики здобудуть довіря громадянства і належний послух серед громадян."

На маргінесі тих слів консервативний „Час" пише:

„Маємо деякі застереження щодо концепції уряду коаліції партій. У нашому переконанні суттю „уряду народнього довіря" повинно бути не те, що в ньому будуть репрезентовані всі партії, але те, що це буде уряд, складений з людей, які тішаться загальним авторитетом."

А в спеціяльній статті про необхідність національної консолідації „Час" пише:

„Сьогодні не пора на односторонню клясифікацію людей з погляду на їх групову приналежність, не пора на зарозумілість ані на іронію... Можемо і почуваємося до обовязку відзеркалити можливо найвірніше настрої та вижидання громадянства. А вони безсумніву виявляються в тому, що саме теперішню хвилину, коли уладність і політичну дисципліну накидають зовнішні події, треба використати в тому напрямі, щоб приспішити справу національного обеднання."

І саме на цьому тлі виринули оті „роззвуки", що про них пише М. Недзялковський. „Роззвуки" між опозиційними партіями й Озоном. **„Ґазета Польска"** (ч. 82 з 23-го березня ц. р.) написала (стаття підписана з. с.):

„В останніх днях відізвалася низка голосів, що домагаються зробити висновки з небезпек, які могли би загрозити нашій державі ззовні. З одного боку впали голоси, які домагаються відповіди на питання, що наш уряд думає зробити, щоб скріпити морально й матеріяльно державу, з інших боків сформульовано заклики „всіх поляків до скупчення, до готовости посвятитися для добра і величі батьківщини", вкінці інші кола почали накликувати до створення уряду „національної оборони"...

„Уряд національної оборони в найширшому значінні цього слова, тобто ерархічний, сильний державний лад і орґанізацію громадянства, що служить тій самій засаді оборонности, маємо і консеквентно розвиваємо від давна."

Таким чином озонівський офіціоз стверджує, що коли йде про внутрішню політику, то все в порядку і ніякі зміни непотрібні й недоцільні. Львівський озонівський **„Дзєннік Польскі"** (ч. 84 з 26-го березня ц. р.) підкреслює це у катеґоричній формі:

„Не хочемо ніяких „ухвал" з партійних конвектиклів, ніяких „змін" у переломових хвилинах, ніяких „виборчих урн", коли в серцях і душах поляків треба розпалити вогні гарту і запалу, єдности і послуху для вожда. Освідомім собі у цьому моменті вказівку відновника Польщі: „В руках головного вожда лежить доля держави" — і зберімся при ньому. Від нього чекаємо наказів. А все, що „ухвалюють" інші — це попросту неважне. І проминe з вітром."

Так виглядає сьогодні справа польської національної консолідації у відзеркаленні польської преси.

Нема ніяких переговорів між Бурґосом і Валенсією.

ОФІЦІЙНЕ ДЕМЕНТІ.

БУРҐОС. Райтер. Офіційно рішуче заперечують вістку, немовби до Бурґосу приїхали представники мадридської ради народньої оборони та немовби йшли переговори про капітуляцію Мадриду.

ҐЕН. ФРАНКО ДОМАГАЄТЬСЯ КАПІТУЛЯЦІЇ МАДРИДУ ДО 48-ОХ ГОДИН?

РИМ. ПАТ. Бурґоські кореспонденти італійських часописів згадують про здементування поголосок про переговори в Бурґосі, але повторюють вістку, що ґен. Франко поставив мадридським представникам вимогу капітуляції Мадриду до 48-ох годин; якщо Мадрид не піддасться, пічнеться національна офензива.

Представники червоного уряду вернулися до Мадриду. В Бурґосі сподіються, що ворог погодиться на капітуляцію столиці.

СТАНОВИЩЕ НАЦІОНАЛЬНОГО УРЯДУ.

БУРҐОС. Авас повідомляє, що ґен. Франко вже зясував умовини. Від відповіди мадридської ради народньої оборони залежить, чи дійде до замирення, чи пічнеться національна офензива.

У національних колах підкреслюють, що:

1) Національний уряд не дав ніякої ініціятиви до переговорів.

2) Національна офензива зовсім приготована, вона дає вигляди на скору перемогу. Національному урядові не залежить на тім, щоб війна, яка вже триває майже три роки, скінчилася на кілька днів скорше.

3) Мадридські представники не викликують довіря, бо невідомо, чи ціла червона Еспанія визнає владу мадридського уряду.

ЕСПАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У ПАРИЖІ.

В суботу вечором приїздить до Парижа амбасадор національної Еспанії Лекерка. Радник амбасади дель Кастільйо орґанізує бюра амбасади від двох днів.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР ІДЕ ДО БУРҐОСУ.

В половині найближчого тижня виїде з Льондону до Бурґосу новий британський амбасадор сер Морріс Петерсон.

Загальні Збори Центробанку.

40 ЛІТ МУРАВЛИНОЇ УСПІШНОЇ ПРАЦІ.

В суботу 25. ц. м. відбулися в домівці „Молодої Громади" Загальні Збори центральної установи української кредитової кооперації Центробанку, який завершив у минулому році 40 літ своєї муравлиної та успішної праці. Збори відкрив і ними проводив голова Надзірної Ради Центробанку **д-р М. Волошин**. Секретарювали пп. **м-р Е. Жизневський** і **д-р Дудикевич**. На вступі предсідник згадав про бл. памяти члена Н. Р. д-ра Л. Кульчицького, якого память вшанували збори повстанням з місць. Вшанували теж збори трагічні жертви минулих днів у Карпатській Україні.

На Зборах було присутніх 70 представників із краю, які заступали 74 Українбанки, чи інші кредитові установи.

Звідомлення з діяльности Центробанку склав начальний директор, президент д-р **Кость Левицький**. Діяльність кредитової централі в його звідомленні виглядала так:

„Минуло сорок літ, як Центробанк почав орґанізувати український кооперативний кредит". Центробанк вийшов із „Краєвого Союзу Кредитового", який основано в 1898 р., який поклав собі за мету: закладати українські кооперативи, давати їм потрібні кредити і контролювати їх працю та при тому також дбати про кредити для наших громадян (хліборобів), щоб вони позбувалися лихварських довгів і набували землю з парцеляцій.

Із „Краєвого Союзу Кредитового" вийшов в 1904 р.: Краєвий Ревізійний Союз, теперішній: Ревізійний Союз Українських Кооператив; відтіль вийшла теж думка, щоб заложити у Львові: Краєве Товариство **„Сільський Господар"**, започатковане в Олеську, щоб доповнювати роботу української кооперації.

В останньому році перед світовою війною, значить до 1913 р. зорґанізував „Краєвий Союз Кредитовий: 427 українських кооператив та зібрав членськими **уділами: 1,053.363** австрійських корон, на вкладках **ощадности: 1,706.199** австрійських корон, та дав кредитів в тому році на 4,264.405 австрійських корон.

Світова війна й повоєнні двократні девалюації зруйнували нашу кредитову кооперацію так, що по 1924 р., коли настала стабілізація державної валюти в Польщі, можна було відбудовувати „Краєвий Союз Кредитовий" і його підбудову: кредитові кооперативи в краю. В мережі розбудови нашої української кооперації по світовій війні, перетворено „Краєвий Союз Кредитовий" на **„Центральний Кооперативний Банк"**, що мав стати центральною кооперативною касою для українських кооператив усіх родів.

Центробанкові припало незвичайно важке завдання: скріплювати себе, відбудовувати давню кредитову кооперацію, як також нав'язувати нові кредитові звязки з українськими кооперативами інших родів, які здебільша саме по світовій війні повставали і розроблялись.

І на тому шляху стрічав Центробанк дальші перешкоди, як несподіване заломання курсу американського доляра, що став був другою валютою в Польщі, та господарська криза, що спричинила невиплатність сільничих довгів, що відбилося на кредитовій кооперації і посередньо на Центробанку. Те все треба було власними силами перебути і розважним та ощадним веденням управи Центробанку довести до того стану, який дає **сороковий діловий рік** Центробанку: **1938**. Той рік приніс не тільки справжнє закріплення грошевих звязків обротових зі всіми українськими союзними кооперативами, але теж поглиблення діяльности кредиту й ощадности та усправнення у банковому діловодстві. Отже **обороти** Центробанку у 1938 р. дійшли до суми: 70.436.221.48 зол. **Запасні фонди** осягнули суму: 320.981.40 зол. **Членські уділи** збільшилися до суми: 323.545.49 зол. зі станом членів: 1889, — з того кооператив: 1.732 та 157 правних і фізичних осіб.

В 1938 р. дійшли **ощадности, зложені** в Центробанку до суми: 2,162.567.87 золотих, — а саме на 2.765 вкладкових книжочках і 56 контах біжучих рахунків. До того дрібна ощадність на фонд господарської розбудови принесла: 111.214.84 золотих, так, що разом льокати ощадности в Центробанку осягнули суму 2,273.782.71 зол. Банкові кредити стануть на сумі: 891.851.62 золотих. Виплачені кредити дійшли до суми: 2,743.610.90 зол. Нерухомости дають суму: 551.518.79 зол., білянсова сума активів: 3,858.611.87 зол.

З рахунку страт і зисків виходить білянсова **надвишка у квоті: 8.163.18 золотих.**

Після звідомлення з діяльности Центробанку звіти подали о. крилошанин **Д. Лопатинський**, як голова Контрольної Комісії, дир. Мудрик від контрольного виділу Надзірної Ради та інсп. Дуткевич від РСУК-у.

У дискусії, яка здебільша відбігала від теми нарад, значить від дискусії над діяльністю і працею і торкалася справ Українбанків та їх праці в терені, говорили:

Д-р Сенлецький торкнувся справ конверсії позичок, інж. **Виницький** говорив про обнижку відсотків, дир. **Луцький О.** про потребу пристосувати кредити до потреб сільського продуцента та про напрямні кредитової кооперації, дир. **Кметь**, дир. **Сендецький** (Турка) та інж. **Темник**.

Сильне загострення міжнародного положення.

БЕЗПЕРЕРИВНІ НАРАДИ АНГЛІЙСЬКОГО КАБІНЕТУ.

Прем. Чемберлен переводив у неділю оживлені наради з членами уряду. По розмові з міністром летунства Кінслей Вудом відбулася нарада кабінету, що по короткій перерві в год. 1-ій пополудне затягнулася аж до вечора. По перерві мін. Галіфакс приняв совітського амбасадора, який подав йому зміст ноти, що її вислав Літвінов до Берліна. Розмова мін. Галіфакса тягнулася пів години. Опісля мін. Галіфакс приняв британського амбасадора Гендерсона, який по приїзді до Льондону поїхав просто з двірця до міністерства закордонних справ. По закінченні наради кабінету прем. Чемберлен пішов в год. 6-ій вечором до Бекінґгемської палати на авдієнцію до короля, якому склав звіт про міжнароднє положення. В понеділок рано буде дальше засідання британського кабінету, на якому западуть остаточні рішення. В понеділок пополудні прем. Чемберлен зложить відповідну заяву в палаті послів, а мін. Галіфакс у палаті льордів.

В Парижі скінчилося засідання кабінету в год 2-ій попол. З оголошеного комунікату виходить, що прем. Даладіє склав звіт з перших розпорядків, що їх видав на основі спеціяльних повновластей. Їх розгляне ще в понеділок рада міністрів, що зійдеться на нараду в год. 5-ій попол.

Одночасно відбулося коротке засідання французького сенату, що його скликано всупереч традиції в неділю у звязку з повновластями для уряду. Підчас нарад у сенаті прем. Даладіє склав коротку заяву кажучи, що останні події знівечили мінхенський договір і подерли французько-німецьку декларацію приязни з 6. грудня 1938 р.

У звязку з протестом Англії і Франції в Берліні проти прилучення Чехії і Моравії до Німеччини французька й англійська преса повели гостру кампанію проти Німеччини, підкреслюючи, що диплсматична акція Франції не скінчиться на французько - англійському демарші. „Тан“ пише“: Перспективи політики відпруження, співпраці і переговорів з Німеччиною, до яких дійшло по підписанні договору в Мінхені та від яких можна було сподіватися дуже багато, нині не істнують. Тому зросло нині міжнароднє напруження. В політичних колах Парижа здогадуються, що між Мадярщиною і Німеччиною не дійде до ближчої співпраці за ціну Словаччини чи теж мадярських ревіндикацій до Румунії. Далі зміцнюється переконання, що яканебудь акція Німеччини в середущій Европі в теперішній хвилині є лише вступом до вирішного удару на заході.

Німецька преса повела теж гостру кампанію проти французької та англійської преси. Їй секундує італійська преса.

Які домагання поставила Німеччина Румунії?

Поголоски про ультимат.

Передучора розійшлась була поголоска, що Німеччина поставила Румунії ультимат; заперечили це і німці і румуни. Німецьке Інформаційне Бюро зложило таку заяву: В Букарешті йдуть господарські переговори — їхній хід нормальний. Предметом переговорів є, як звичайно, збільшення товарообміну і т. д. Все, що виходить поза ті межі і що подала закордонна преса, треба вважати свідомим зусиллям, щоб нарушити мир та довести до напруження. Німеччина не поставила Румунії ніякого ультимату — є це звичайна вигадка.

Як говорять у Льондоні, голова німецької торговельної місії в Букарешті мін. Вольтат запропонував, що Німеччина загарантує Румунії територіяльну інтеґральність, якщо Румунія:

1. зліквідує постепенно свій промисл та стане наскрізь рільничо-скотарським краєм,
2. віддасть Німеччині монополь у закордонній торговлі.

Заява провідника мадярської меншини у Словаччині

Гр. Естергазі виголосив через братиславське радіо промову, в якій ствердив, що треба терпеливо чекати на поправу положення мадярської меншини. Годі вимагати, щоб словацькі державні мужі полагодили цю справу негайно, бо вони тепер перепрацьовані при будові держави. Мадяри зі симпатією повитали факт, що словаки скинули чеське ярмо: вони приступають до конструктивної співпраці зі словаками.

ГОСТРІ НЕПОРОЗУМІННЯ МІЖ НІМЦЯМИ ТА СЛОВАЦЬКИМ ДУХОВЕНСТВОМ.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Між німецькими націонал-соціялістами та католицьким словацьким духовенством доходить уже до частих конфліктів. У Брік учитель вивісив прапор зі свастикою на школі, священик домагався, щоб зняти його. Дійшло до бійок між німцями та прихильниками священика — поліція мусіла інтервеніювати.

У Братиславі сотрудник вивісив гітлерівський прапор на парохіяльнім домі, парох наказав зняти; дійшло до непорозуміння.

Німці відгрожуються, що німецький нарід гостро зареагує на такі виступи духовенства.

НІМЕЦЬКІ УЧИТЕЛІ У СЛОВАЧЧИНІ МУСЯТЬ БУТИ НАЦІОНАЛ-СОЦІЯЛІСТАМИ.

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Департамент німецького шкільництва при словацькім міністерстві освіти видав розпорядок, що навчання в нім. школах має відбуватися в націонал-соціялістичному дусі та що учителі мусять бути активними націонал-соціялістами.

ВЕЛИКА МАНІФЕСТАЦІЯ СЛОВАКІВ У БРАТИСЛАВІ.

В суботу вечором відбулася у Братиславі велика маніфестація з нагоди проголошення незалежности при участи кількадесять тисяч осіб.

Тріюмфальний вїзд канц. Гітлера.

В неділю 19. ц. м. Берлін витав величаво канц. Гітлера, який приїхав в год. 7.30 вечором з Лінцу. На двірці привитав його промовою марш. Ґерінґ. Одночасно гармати віддали 21 стрілів. Освітлене місто було прикрашене державними прапорами. Зловж головної вулиці Унтер ден Лінден стояли протилетунські батерії, яких рефлектори творили „світляну тріюмфальну браму“. При бранденбурській брамі і на площі перед Замком горіли штучні вогні, а хідники залягли непроглядні маси народу, хоч була непогода. День 20. ц. м. проголошено вільним від науки, щоби вшанувати ось так нові здобутки Німеччини.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ЗАЙМУТЬ МАДЯРЩИНУ?

„Сандей Таймс“ повідомляє: Німеччина повідомила Румунію, що її війська спиняться незадовго над західними кордонами Румунії. Англійський щоденник пише у звязку з тим, що Німеччина обійме в найближчому часі протекторат над Мадярщиною на зразок Чехії та Моравії. Вістка „Сандей Таймс“-у викликала велике враження.

ПРИЇЗД АНГЛІЙСЬКОГО МІНІСТРА ДО ВАРШАВИ.

В неділю 19. ц. м. пополудні приїхав до Варшави англійський міністер державний підсекретар закордонної торговлі Роберт Гадсон з дружиною, де його привитав мін. Ромер і члени англійської амбасади.

АМЕРИКА ВВЕЛА ДОДАТКОВІ МИТА НА НІМЕЦЬКІ ТОВАРИ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. На основі рішення міністра скарбу на німецькі продукти наложено додаткові мита у висоті 25 проц.

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД ДІСТАВ ПОВНОВЛАСТЬ 321 ГОЛОСАМИ ПРОТИ 264-ОХ.

ПАРИЖ, ПАТ. У голосуванні над повновластями для уряду взяло участь 585 послів. За повновластями висловилося 321 послів (до абсолютної більшости вистарчало 293), проти 264, а саме: 73 комуністів, 154 соціялістів, 13 зі соціялістичної унії, 4 з незалежної лівиці, 17 радикалів, 2 незалежних з людової лівиці, 1 незалежний республиканець. — Не брало участи в голосуванні 6 послів. Сенат приняв повновласти для уряду 286 голосами проти 17.

ПЕРЕД ВІЗИТОЮ МАДЯРСЬКИХ МІНІСТРІВ У РИМІ.

„Корієре делля Сера“ повідомляє з Будапешту, що в половині квітня ц. р. прем. Телекі і мін. Чакі поїдуть з офіційною візитою до Риму.

РЕҐЕНТ КН. ПАВЛО СТРІНЕТЬСЯ З ПРОВІДНИКОМ ХОРВАТІВ?

Реґент Югославії кн. Павло виїхав до своєї резиденції Крань у Славонії. Кружляють поголоски, що реґент кн. Павло стрінеться з провідником хорватів д-ром Мачеком.

СССР НЕ ВИЗНАЄ НІМЕЦЬКОГО ПРОТЕКТОРАТУ НАД ЧЕХІЄЮ ТА МОРАВІЄЮ.

МОСКВА, ПАТ. Німеччина повідомила нотою СССР, що вона установила протекторат над Чехією та Моравією. У відповідь на це Літвінов заявив, що СССР не може цього визнати.

КОЛИШНЬОГО ПРЕМІЄРА ІРАКУ ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ.

БАҐДАД, ПАТ. За зорганізування змови проти короля засудили б. премієра Іраку Гікмета Сулеймана на смерть, одного підсудного на 8 років вязниці та одного на 7 років.

АМЕРИКАНСЬКА ВІДПОВІДЬ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. В найближчому тижні Америка відповість на німецьку нотифікацію про протекторат над Чехією. Як твердять в урядових колах, уряд заявить, що він не визнає того протекторату.

ЗГОДА НА „ПЕРЕМОЖНИЙ“ МИР.

Міністр внутрішніх справ національної Еспанії Серрано Сунес заявив, що Мадрид звернувся з мировими пропозиціями до національного уряду. Національна Еспанія згодиться лише на переможний мир.

РОЗСТРІЛЯЛИ ПРОВІДНИКА КОМУНІСТІВ.

В Мадриді розстріляли б. провідника першого корпусу середущої армії та одного з головних провідників комуністичного повстання полк. Берседьо.

Петарда на Український Акад. Дім.

Коло год. 1-ої вночі зі суботи на неділю 19. ц. м. невідомі напасники кинули петарду на Український Академічний Дім у Львові при вул. Супінського ч. 21. Від вибуху петарди вилетіло кільканадцять шиб. Про вибух повідомлено поліцію, що вислала поліціянта, який списав протокол. Напасники повтікали.

Промова президента Мосьціцького.

В неділю 19. ц. м. президент Мосьціцький виголосив на Замку в год. 7-ій вечором промову в радіо, присвячену памяти марш. Пілсудського. При виголошуванні промови на Замку був присутній марш. Сміґли-Ридз, прем. Складковський з членами уряду, маршали сойму і сенату та інші державні достойники.

День німецьких збройних сил

В неділю 19. ц. м. відбулися в усіх містах протекторату Чехії і Моравії дефіляди німецьких полків з нагоди т. зв. „дня німецьких збройних сил". У Празі відбулася дефіляда перед ген. Бляскововичем на пл. св. Вацлава і тревала майже дві години. Дефіляді приглядалися німці і чехи, деякі дипльоматичні представники, члени чеського уряду з прем. Бераном і ген. Сировим на чолі.

В однім році населення Німеччини

ЗРОСЛО НА ДВАЦЯТЬ МІЛІОНІВ. ПІДСУМКИ ТЕРИТОРІЯЛЬНОЇ ЕКСПАНЗІЇ.

До приєднання Австрії Німеччина мала 470.700 кв. кільометрів повехрні та 68,000.000 мешканців. Австрія мала 83.833 кв. кільометри і 7,000.000 населення, тому після аншлюсу Німеччина зросла до 554.533 кв. км., її населення до 75,000.000.

У жовтні 1938 р. Німеччина прилучила Судети (28.200 кв. км. і 3,600.000 мешканців) і тоді мала 583.000 кв. км. та 78,600.000 мешканців.

Тепер під німецький протекторат піддалися з одного боку чеські краї (50.600 кв. км. і 6,800.000 мешканців) та Словаччина (38.000 кв. км. та 2,700.000 мешканців). Разом з обома протекторатами має тепер Німеччина 662.000 кв. кільометрів повехрні та понад 88,000.000 мешканців.

—o—

По широкому світі.

— В Туреччині почалися вибори до національних зборів. Широко оживлену передвиборчу кампанію веде народня републиканська партія, якої головою є президент републики Ісмет Іноню.

— Англійський міністр закордонної торговлі Гадсон виїхав до Варшави.

— Німецька влада наказала зложити цивільному населенню в Чехії і Моравії всю зброю і муніцію включно до памяток зброї зі світової війни. Вільно буде затримати лише ловецьку зброю і револьвери.

— Німецький амбасадор у Москві Шуленбурґ переслав совітському урядові ноту про перебрання чехо-словацького посольства в Москві.

— В таборах полонених у національній Еспанії є 430.000 червоних міліціянтів.

Словацьке мін-во внутр. справ видало розпорядок, яким від 18. ц. м. вводить правостороннній рух, замісць дотеперішнього лівостороннього. Крім цього знесено заказ побуту на вулицях у вечірніх годинах.

Бельгійський король Леопольд III. виїхав 17. ц. м. до Швайцарії на короткий відпочинок.

НОВИНКИ

21 БЕРЕЗЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. Ст. 8. березня 1939

Теофілякта.

Лат. Венедикта.

Сонце: схід — 5.26, захід — 17.38.

Місяць: схід — 5.54, захід — 19.00.

Молодик в год. 0.49.

Завтра: 22. березня. Середа.

Ст. ст. 9. березня 1939.

† С. С. 40 муч. Поклони.

Лат. 7 бол. Пр. Д. О.

Сонце: схід — 5.23, захід — 17.40.

Місяць: схід — 6.18, захід — 20.07.

—o—

— **Конфіската „Діла".** Вчорашне (63) число „Діла" підпало конфіскаті за один уступ телефонограми Р. Голіяна з Праги та за кілька рядків звідомлення з засідання сойму.

— **Матури в мужеських ліцеях відбудуться до 31-го травня.** Іспити зрілости в мужеських і коедукаційних загальноосвітніх ліцеях мають покінчитися до 31-го травня. Так устійнило міністерство освіти після порозуміння з військовою владою. Дирекції шкіл дістануть в найближчих днях від кураторій повідомлення про речинці матур. Іспити зрілости в жіночих ліцеях відбудуться в речинцях передбачених правильниками.

— **До 1945-го року не можна буде нострифікувати у Польщі медичних студій.** Абсольвенти медицини закордонних університетів роблять заходи, щоб знову відкрили нострифікацію. В цій справі внесено відповідні меморіяли до рад лікарських виділів усіх університетів. Але всі ці заходи залишилися без успіху. До 1945-го року справа допущення нових нострифікантів пересуджена і ради виділів не думають устійнити нових контингентів до того часу.

— **Чеські підприємства у Польщі відірвані від централь.** На терені Польщі знаходиться ціла низка філій великих чеських промислових підприємств. Тепер, коли Німеччина заняла Чехію, ці філії відірвані від своїх централь. Їх управи зовсім здезорієнтовані, тимбільше, що члени дирекцій тих фірм утікли з Чехословаччини за кордон.

— **В Данціґу зникають жидівські божниці.** При вулиці Маттенбуден у Данціґу була жидівська божниця. Цей будинок небаром розберуть і через опорожнений терен поведуть вулицю. Як зачувати також і другу жидівську синаґоґу в Данціґу переміннять на великий товаровий склад.

— **Нові словацькі марки.** Дотеперішні поштові марки у Словаччині перестемплюють написом: „Словацька держава 1939" і вживатимуть їх від 20. ц. м. аж доки не появляться нові марки з портретом Глінки.

— **Бомбові замахи на німців.** Словацьке радіо у Братиславі повідомило, що на помешкання одного зі службовиків націонал-соціялістичної партії виконано бомбовий атентат. Крім того кинено ручну ґранату на німецького вояка, який врятувався з життям.

— **Понад 500 чеських техніків запросять до Америки.** В суботу відбулися наради американських промисловців, на яких обмірковували пляни перенесення головних чеських промислів до Злучених Держав Півн. Америки, а саме шкляного, ювілерського і т.д. Вибраний комітет рішив запросити понад 500 чеських техніків до Злучених Держав, щоб вони виявили тайни фабрикації шкла 75.000 американських робітників.

—o—

Спорт.

ПОҐОНЬ — УКРАЇНА 2:1 (2:0).

Розмокле грище, важкий мяч і екостеції від мокрих змагунів не могли дати вірного погляду на гру. Одначе навіть в таких умовинах можна було переконатися, що наші змагуни були кондиційно гірше підготовані. Поміч не могла насвітити за насвідом. Досить важке завдання мав Наймая, на якого спадав тягар спинювати трійку нападу Поґоні. Погано почувався також Гошовський на розмоклому терені, якого всі подачі ішли не туди куди слід. Романець поправився трохи у другій половині. Заложники назагал виконали свої завдання, хоч деякі тактичні промахи могли скінчитися погано. Безсумніву найкращий був у заложі Мильош II., якому не можна було нічого закинути та який найкраще давав собі раду з важким тереном. Свистун I. ще не осягнув своєї повної форми. Його заступник у другій половині Механишин тактично не злий, але мав добрих заложникові виконів. Воротар Ізура боронив у багатьох моментах не зле, але в обох випадках втрату воріт може записати на свій рахунок, зокрема другі ворота.

Напад грав дуже слабо в першій половині і рідко загрожував воротам Поґоні. У другій половині напад помітно поправився і переводив доволі складні скомбіновані, в яких лише одна скінчилася успішно. Добре грав у другій половині Міклош, який стріляв теж одинокі ворота. Скоцень не почувався добре на болотнистому грищі, зате розумно і небезпечно випускав Магоцького. Богурат найрухливіший у нападі. Гра назагал була мало цікава і складніших акцій не можна було двигнути. В першій половині перевагу мала Поґонь, яка теж здобула в тому часі двоє воріт зі стрілів Дрегера і Шмидта (вільного). У другій половині Україна мала кілька прегарних нагод, але одну з них Міклош використав видерши з великим трудом втрачений вже м'яч, валось мяч і з гострим стрілом післав його у правий ріг. Видців к. 1000. Суддювали на зміну пп. Нусбаум і Земан.

СЯН — ЕЛЕКТРОВНЯ 4:0 (2:0).

Другі з черги змагання принесли заслужену, може і за скромну перемогу Сяну, що заграв дуже добре в лінії нападу, зате д. слабо в залозі.

В нападі по довшій перерві виступив Суський, який заграв дуже добре. В помочі найкращий Федевич, оба бічні слабі. Гуцул добрий. Противника рятував перед вищою програною оменегенітий воротар.

ЗИМОВІ ПЕРШЕНСТВА У ВІДБИВАНЦІ

В неділю 19. ц. м. відбулися чергові сокільські першенства у відбиванці в рухівні Сокола-Батька. Участь у змаганнях узяло 9 дружин (в тому 4 жіночі) львівських гнізд. Рівень змагань доволі високий. Найкращими виказалися дружини: мужеська Сокола IV. (торішній сокільський першун) та жіноча Сокола-Батька. Помітно поступ у деяких тільки дружинах, які солідно підготовилися. Без тренінгу мужеська дружина не могла осягнути кращого місця, а шкода. Висліди такі:

Посестри:

1) Сокіл-Батько	3	6:0	6:1
2) Сокіл IV. (Личаків)	3	4:2	5:2
3) Сокіл II. (Стрийська)	3	2:4	3:4
4) Сокіл III. (Городецьке)	3	0:6	1:6

Побратими:

1) Сокіл IV.	4	8:0	8:1
2) Сокіл III.	4	6:2	6:2
3) Сокіл-Батько	4	4:4	5:4
4) Сокіл II.	4	2:6	3:5
5) Сокіл V. (Замарстинів)	4	0:8	1:8

П. Л. Д. Г. Л. 2. — УКРАЇНА 37:24 (14:17).

Перший офіційний виступ кошиківкарів України закінчився сподіваною розмірно невисокою програною нашої дружини, що виступила у складі: Білик, Бойчук, Каїш, Мірський, Романець і Наклович. Точки для України здобули: Мірський 9, Романець 6, Наклович 4, Білик і Каїш по 2, Бойчук 1. Україні не ставало витривалости і змагової рутини. Дружина дуже амбітна, в першій половині зі стану точок 0:12 вспіла вирівнати і здобути перевагу на 17:14. У другій частині змагуни з браку і при недостачі запасових сил грали майже без зміни і вичерпались фізично, а гра стала хаотична і нервова. З дружини України на перший плян вибивається молоденький Мірський, що має у дружині найкращий стиль і стріл.

Краків. Висла — Ґарбарня 7:1 (4:0).

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАГАННЯ.

Антверпен. Бельгія — Голяндія 5:4 (3:2).

Париж. Франція — Мадярщина 2:2.

БОКС.

Познань. Польща — Італія 10:6.

✝ Посмертні згадки.

ТЕОДОР ПІОТРОВСЬКИЙ.

27. м. м. помер у 57. році життя в Коломиї Теодор Піотровський, емеритований прокурент Банку Краєвого Господарства, а 2. лютого відпровадило його українське громадянство та його товариші по фаху на вічний відпочинок. В останніх роках Покійний постійно недужав, через те й перейшов передчасно на емеритуру. Недуга відірвала його від усякої громадянської праці, так що молоде покоління мало що знало про нього. А тож була людина, що відіграла замітну ролю в культурному житті Коломиї.

Уроженець заЗбручанського Поділля, малим хлопцем перейшов до Галичини і поселившись у Коломиї, закінчив там середню освіту гімназійною матурою 1904 р. Не маючи засобів на побут в університетському місті (його мати була бідна, старший брат заробляв як млинарський робітник), записався на права, але небавком вступив до банку як практикант і після спеціяльних студій поза межами Галичини став урядовцем банку „Покутський Союз“ у Коломиї за директорів д-ра Леся Кульчицького, пізніше Захаря Скварка. В тому ділі виказав Покійний великий хист, який упарі зі зразковою солідністю ворожив йому гарне майбутнє. Та прийшла війна з подвійною московською інвазією (1914 і 1916—17), банкові справи „Покутського Союзу“ підупали — і в перших роках польської влади стрічаємо Т. Піотровського на становищі урядовця Банку Краєвого Господарства, на якому був до 1938 р.

Попри свою фахову банкову роботу присвятив Покійний чимало часу українському співацькому та сценічному мистецтву, яке дуже любив. Наділений природою милим і певним тенором, брав діяльну участь у „Колом. Бояні“ та в церковному хорі, який (під управою проф. Дм. Николишина) виконував за другої московської інвазії (від половини 1916 до кінця липня 1917 р.) дуже важну національну функцію, бо нівелював вплив православної богослужби з її гарним хоровим співом, а й пізніше аж до 1922. р. вів важну релігійно-національну роботу.

Та найбільші заслуги поклав Т. Піотровський на полі сценічного мистецтва. Вже до війни брав участь в аматорських виставах у ролях веселих, збиточних хлопців, парубків та жвавих. Його креації стрічалися завжди з аплявзом авдиторії. Та свою сценічну й режисерську діяльність довелось йому розвинути найповніше підчас другої московської інвазії 1916—1917. р. В тому часі чимало інтелігентних сил залишилося без засобів до життя. За ініціятивою зайшлого до Коломиї Леонтовича створено драматичний гурток ім. Тобилевича, який пізніше сформувався в „Народній Театр ім. Тобилевича“ (сьогодні: Драматичне Т-во ім. Тобилевича). Пок. Піотровський був увесь час режисером гуртка й „Нар. Театру“. Найживішу діяльність виявив гурток від грудня 1916, коли його засновано, до 22. липня 1917. р., точніше до відпливу салдатської маси за Збруч після провалу офензиви Брусілова. За той короткий час дав гурток аж 40 вистав, і з них тільки 2 чи 3 не режисерував Т. Піотровський. Всі інші — це була його праця, сумлінна й солідна. Всі вистави щиро витали свої і чужі, головно російські старшини, між якими зустрічали ми багато щирих українців; всі находили слова щирого признання для гуртка та його невтомного режисера, який майже у всіх виставах брав теж участь як актор. Найшовшися в ролі режисера, він стався поважно до свого завдання, переструдіовував докладно кожний сценічний твір і давав передумані креації й цілости. Як товариш був щирий і ввічливий. Своєю режисерською роботою він поміг численним інтелігентам, членам гуртка, перебитися спокійно крізь час примусового безробіття з чесно запрацьованим куском свіжого хліба в руках; всі вони з вдякою згадують і згадуватимуть свого милого товариша — артистичного керманича.

Дальше його життя пішло так, що він, обтяжений своїми становими обовязками, не міг при якому організмі присвячуватись уповні сцені; залишився був тільки пильним відвідувачем вистав усіх наших театрів та членом усіх культурно-освітніх установ.

Похорон Покійного стягнув усю інтелігенцію. Співав хор „Колом. Бояна“. Та вийшло якось так дивно, що ту милу людину, за якою всі жалували, бо всі, що його знали, любили й шанували, попрощали мовчки, без останнього надмогильного слова. Нехай-же ця згадка заступить останнє слово над його свіжою могилою та облекшить його осиротілій Дружині Ользі тягар болю по справді великій втраті. Вічна Йому память!

Дм. Николишин.

——o——

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Величаві реколекції у Бруховичах відбулися від 5. до 10. п. м. під проводом о. Віталія Байрака ЧСВВ для тих мешканців, які гуртуються коло каплиці СС. Студиток. Реколекції відбулися заходом комітету свята в 950-ліття ювілею хрещення Руси-України при щедрій допомозі церковних Брацтв Апост. Молитви і Матери Божої Неуст. Помочі. Реколекційних наук о. місіонаря слухало щоденно від 5. год. пополудні від 400 до 500 осіб. Місцеві мешканці не памятають, щоби раніше в робучий день так багато людей приходило слухати духовних наук. Це треба підкреслити як відрадний факт, бо монастирська каплиця рішуче за мала, а нарід хотів почути слово Боже і тому вже кілька годин перед початком Молебня виповняв вщерть каплицю, щоб опісля не стояти на дворі під вікнами. Організатори цих реколекцій, о. місіонар Байрак та оо. сповідники переконалися наглядно, що у Бруховичах, на Лончках, Бірках Янівських і Домініканських є дуже багато українців, які отверто признаються до гр. кат. Церкви. Дуже відрадним явищем було і те, що майже всі недавно „ревіндиковані“ брали участь у реколекціях та приступали до св. Тайн. Крім шкільних дітей понад 330 осіб (жінок і мужчин) приступило до св. Причастія. В цих реколекціях мешканці Брухович та околиці не лише обновили свої души, але й утвердились у вірі. Незадовго і вони діждуться кращого завтра. Спільними силами вибудують собі обширну церкву і напевно знайдуть відповідну поміч й опіку у своєї духовної влади та всього українського громадянства.

СТРИЙ.

Перший випуск елевів „Хліборобського Вишколу Молоді“ у Стрию. 15 амагунів „Хліборобського Вишколу Молоді“ покінчило в 1938 р. свою науку. Це перший випуск елевів „Х. В. М.“. Рада філії постановила влаштувати з цього приводу святочну імпрезу, а саме: прилюдні іспити перед комісією, зложеною з відпоручників централі і філії „С. Г.“ та делегатів товариств і установ Стрия, далі академію-концерт і святочне вручення елевам „Х. В. М.“ грамот, вкінці забаву з танцями для молоді „Х. В. М.“. Одначе старосто не дозволило на свято, бо була загальна жалоба з приводу смерти папи. Довелося відложити свято до 2. березня, обмежитися до іспитів та академії-концерту. Одначе напередодні свята старосто заборонило і цю імпрезу не подаючи причини. Рада філії „С. Г.“ вийшла з цього прикрого положення в той спосіб, що влаштувала 2. березня звичайну господарську анкету. Не зважаючи на погану погоду прибуло на анкету велике число учасників. Від год. 10-ої почались іспити. 15 елевів Х. В. М. з сіл: Гірне й Угольна засіло перед іспитовою комісією. Запрошених членів комісії, елевів та амагунів привитав інсп. Нарожняк і почались іспити. Відповіди елевів були щирі, влучні, д. добрі. По полуденковій перерві відбувалась анкета дальше від год. 12—14. Салю Народнього Дому виповнили по береги амагуни, яких було понад 400 душ і до 200 членів „С. Г.“. Інсп. Нарожняк привитав усіх, представив делегата централі „С. Г.“ дир. Храплнвого, якого присутні привітали бурхливими оплесками і подав причини, чому свято обмежене до звичайної анкети. З черги секретар філії п. Приймак, послуговуючись графічною таблицею і діяграмами, звісував суть Х. В. М. та обговорив розвиток цієї молодечої організації у Стрийщині від 1936 р. по сьогоднішній день. Опісля дир. Храплнвий у прегарній промові подав коротенько народини й історію т-ва „Сільський Господар“. В цій історії стрийська земля зі своїм незабутнім великим сином д-ром Евгеном Олесницьким відіграла в цій історії велику ролю. „С. Г.“ звернув увагу на доростаючу молодь і започаткував Х. В. М., цю молодечу організацію, що в її рядах набираються с.-господарського знання багатотисячні кадри амагунів у краю. Попрощав елевів як добрих, активних членів „С. Г.“ і вкінці вручив кожному елевові грамоту. Прегарне враження зробили дві промови елевів з Гірного і Угольної. Промовці подякували проводам централі, філії та кружків „С. Г.“, подякували батькам і опікунам, зокрема щиро дякували за пильну і невпинну працю інж. Дмитренка та інстр. Фрайта. В кінцевій промові інсп. Нарожняк витав елевів, як пробоєвиків сільсько-господарського життя в селі, як розумних і свідомих громадян, які повинні стати громадянськими провідниками новітнього села. Присяні відспівали національний гимн і розійшлись із будівним настроєм, леліючи в душах любов до Х. В. М. та опираючи на цій молодечій організації у школі всі свої бадьорі надії.

Емпе.

Вписуйтеся масово в члени УКТОДІ й кличте інших, що досі байдуже ставилися до потреб Тва Допомоги Інвалідам!

ЗАЛІЩИКИ.

Загальні збори філії Т-ва „Просвіта“ в Заліщиках, що відбулися 5. III. ц. р. в салі „Народнього Дому“ під проводом голови філії д-ра Романа Стефановича, кидають жмут світла на історію освітнього руху в заліщицькій окрузі. Як представлявся тут освітній рух ще перед кількома роками, на це вказував присутній на зборах відпоручник Головного Т-ва „Просвіта“ інсп. Вол. Гафткович, який заявив, що ще недавно матірне Т-во „Просвіта“ не мало в Заліщиччині більше як 30 членів, у більшій частині з місцевої інтелігенції. Тепер є їх коло 500 і то переважно селян. Майже всі читальні збільшили значно свої бібліотеки, збільшили теж свої ряди свіжими членами, зорганізували хорові, театральні та самоосвітні гуртки, оживили читальняне життя голосним читанням книжок, журналів та часописів, посплачували залеглі від літ довги до Мат. Т-ва і в додатку дали поважну збірку на нитку до прапору з приводу ювілею „Просвіти“, завели в себе порядок, чого доказом була м. ін. численна участь представників читалень на зборах філії. — Зі звіту Виділу слідно посилену працю в терені. Виділ філії взяв участь у крайовій освітній нараді Т-ва „Просвіта“ у Львові в особі свого відпоручника, висилав своїх делегатів на 2 окружні освітні наради до Чорткова й 1 до Борщева, зорганізував у Заліщиках 7 повітових нарад, 5 районових у різних місцевостях своєї округи і 81 місцевих, отже всіх разом 97. Читальні уладили у звітовому році 185 різних імпрез, в які входять і різні національні свята. З 25 читалень мають власні доми 20. Чотири читальні почали будову власних домів і є надія, що до року 24 читальні будуть мати власні доми. У дискусії над звітом вирішено поглибити освітню виховну працю через поширення бібліотек та скріплення праці в самоосвітніх гуртках. Головою філії вибрано знову через акламацію д-ра Романа Стефановича, який від літ виконує совісно цей великий громадянський обовязок. До Виділу ввійшли: дир. В. Бараник, інж. Я. Гандзют, д-р М. Зелинка, лікар, п. П. Скалецький, орг. Української Каси, В. Мамалига й І. Кузнік з Добровлян. Свіжо вибраний Виділ дає запоруку, що освітня праця в повіті піде далі скорим темпом вперед і заліщицька філія „Просвіти“ стане одною з кращих філій у краю.

Гарний приклад до наслідування. У Винятинцях, пов. Заліщики, зложили весільні гості з нагоди вінчання гром. Тихолаза Василя с. Пантелея добровільними жертвами на руки Тихолаза Василя на „Рідну Школу“ 6 зол. 90 сот. Честь їм за це!

Повітова освітньо-кооперативна анкета, яка відбулася 22. II. ц. р. в салі „Народнього Дому“ в Заліщиках, виказала наявно зацікавлення села освітніми, зокрема господарсько-кооперативними справами. На анкету прибуло поверх 200 представників різних установ з 25 сіл. У програму входили реферати: 1) Потреба розбудови господарського життя (м-ра Ловинського з Центробанку зі Львова), 2) Однородностева акція і виховання громадянства в кооперативному дусі (п. Скалецького, організатора Української Каси зі Заліщик), 3) Кооперативне молочарство (п. Кашика, службовика М. С. зі Заліщик), 4) Обезпечення на життя — один із засобів щадження (інсп. Микитовича з „Карпатії“ зі Львова), 5) Співпраця культурно-освітніх установ з кооперацією (інж. Гандзюка від культ.-освітніх установ у Заліщиках). Нарадами проводив адв. Василь Бараник. У висліді оживленої та річевої дискусії, в якій забирали голос теж і представники села, принято поміж іншими одноголосно таку резолюцію: Присяні на анкеті 22. II. 1939 громадяни уважають під сучасну хвилину першим і найважнішим обовязком звернути всю свою увагу та зусилля на обєднання всіх українських сил, на збереження рівноваги духа та на розбудову культурно-освітнього й господарсько-кооперативного життя. Присяні на анкеті виявили побажання, щоб подібні анкети від-

буваднєє частіше, бо вони дають напрямні у вадованні села і заставляють його до зорганізованої співпраці у всіх ділянках життя.

Свято Шевченка. Читальня „Просвіти" в Залішиках ушанувала 125-ліття народин Тараса Шевченка концертом, що відбувся 12. III. п. р. в салі „Нар. Дому". Святочну промову виголосив приступно дир. „Української Каси" п. Василь Баранюк. На дальшу програму складалися точки міш. хору під проводом п. Корещи Володимира: Заповіт (Вербицького), Сон, Якби мені черевики, Ой села до села, дальше точки муж. хору: Іван Підкова, Гамалія (хор брацція). Ой чого ж ти почорніло і кілька продукцій мандолінової оркестри та деклямації: Відьма (інсценізована), яку з чуттям та зрозумінням виголосили Ориса Юрійчукова й Оля Дерпачівна, Хустина — Ткачуківна Отефа, Холодний Яр — Гембатюк Володимир, Тече вода в синє море — маленька дівчинка Красій, Слава України — Савчуківна. Враження зі свята симпатичне. Точки програми виконано дбайливо, хоч треба признати, що деякі з них були за трудні. Дуже гарно зарепрезентувався міш. хор у типово-народніх одягах, що виконав свої точки з повним ефектом. Вніші одна заввага: побажане було б, щоб на будуче було задовільне число впорядчиків, які мали б більший нагляд над дітворою.

ГОРОДЕНКА.

День ощадности. Дня 15. лютого п. р. склипав Українбанк в Городенці анкету під гаслом „День Ощадности". Метою анкети було поширення ощадностевого руху між широкі кола громадянства. Анкету отворив дир. Угрин і в цікавому рефераті подав здобутки світової і нашої ощадностевої акції. Дир. Угрин вказав, що в нас на цьому полі ще багато можна зробити. Пересічно на одного українця припадає в межах польської держави 1.17 зол. ощадностей тоді, як у західних жевах припадає 890 зол. Великі можливости господарської розбудови вимагають великих грошевих вкладів, українська кооперація може їх засобовити лише масовій, дрібній ощадности широких кол громадянства, не маючи змоги користати з державних кредитів. Про стан місцевих кас інформували, присутніх членів прав цих кас.

Б.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Понеділок 20. III. год. 6. „То більше як кохання".

Вівторок 21. III. год. 7.30 „Маскарада".

Середа 22. III. год. 7.30 „Маскарада".

Четвер 23. III. год. 7.30 „День без брехні".

П'ятниця 24. III. год. 7.30 „Маскарада".

Субота 25. III. год. 7.30 „Маскарада".

Театр Рівнородностей.

Понеділок 20. III. год. 7.30 „Бури над Шангаєм".

Вівторок 21. III. год. 7.30 „Бури над Шангаєм".

Середа 22. III. год. 7.30 „Бури над Шангаєм".

В четвер 23, пятницю 24 і суботу 25. III. вистав нема.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ПЕРЕМИШЛЯНИ:
20. III. Пригода в Черчі.
21. III. Кирка з Льолко.
22. III. Зоря над Почаєвом.
Дни 1, 2, 3 і 4. IV. гратиме театр у Львові.

Театр Й. Стадника.

ПЕРЕМИШЛЬ:
20. III. Подвійна бухгальтерія.
21. III. Свої.
22. III. Люди на кризі.
23. III. Хам.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

РАВА РУСЬКА:
20. III. Безталанна.
21. III. Псови Бескиду.
22. III. Гетьман Полуботок.

КІНА.

АМПІР: „Украдене життя" з Єлисаветою Бергнер.
АПОЛЬО: „Білий мурин".
АТЛЯНТИК: „Три вальси" муз. фільма Штравса, реж. Людвика Бергера.
БАЙКА: „Їх сто, вона одна" та кольорове гротески.
БАЛТИК: „Білі прапори".
ВАНДА: „Панна з посте-ресганте", „Зорина ескадра".
ГРАЖИНА: „Люди ж мріями".
ЕВРОПА: „Гунга-Дін".
КАСІНО: „Великий вальс" із Луїзою Райнер.
КОПЕРНИК: „Три серця".
МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері".
МЕТРО: „Еспанський метелик" (Джанетта Мекдональд).
МІРАЖ: „Індійська гробниця".
МУЗА: „Царівна Снігурка".
ПАКС: „У тіні хреста".
ПАЛЯС: „Суец" (Льоретта Янг, Аннабеля, Тирон Павер).
РАЙ: „Остання бригада".
РІЯЛЬТО: „Для тебе, сеньоріто".
РОКСІ: „Звотегутка" з Д. Дюрбин.
СВІТ: „Марнотравна дочка" (Зара Леандер").
СВЯТОВИД: „Пірати", „Дикі стежки".
СТИЛЕВЕ: „Я згрішила" та ревія.
ТОН: „Циганка", „Подльо".
УТІХА: „Лицарі степу" та ревія.
ХИМЕРА: „Сержант Беррі".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(Марійський Майдан)
„Долина Мозелі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 20. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Муз. з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Легка музика з плит, 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Втеча перед весною, 11.15 Музика з пл., спів, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Для купців і ремісників: Детайліст, гуртівник, фабрикант, Роля касієрки в підприємстві, 13.30 Верді, муз. авд. для гімназій, 14.00 Концерт оказаль, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Грецький міт: „Про царя Мідаса" авд. для молоді, 15.25 Розвязка істор. загадки, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Наук. хроніка: Фільософія, 16.35 Смичк. квартет, 17.10 Із життя Гдині, 17.25 Концерт хору, органи, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Основи внішньої нар. економіки, 18.20 Актуалії, 18.30 Розр. концерт, орх., спів, цитра, 19.00 Воєнська авдиція, 19.30 Розр. концерт, 20.00 Вечір у театрі, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Клявесиновий рециталь Шле Міхальке (Німеччина), 21.40 Літер. новини, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Львівські комунікаційні вузли, 22.20 Із оперового альбуму, 22.55 Огляд преси, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 21. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Муз. з пл., 8.00 Авд. для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Погані сни, 11.15 Пісеньки про ріки,пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 14.00 Краса Розточа; нар. пісні, 14.30 Нар. великопісні звичаї, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Подорож у будуччину, гутірка для молоді, 15.15 Техн. скринька, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вісти, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Арії з опер Мусоргського відсп. Сергій Бенові, бас, 16.50 Сусп. значіння популяризації науки, 17.05 Форт., 17.20 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Програмова резерва, 18.15 Для села: Як приготовити літнище, кооп. звичаїв, 18.30 Для робітників, 19.00 Зі світа оперетки, розр. концерт, сопр., тенор, орх., у перерві соло год. 19.50 Актуальна гутірка, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт, орх., форт., 22.00 Атенські прогульки: Розцвіт рільби в Геляді, 22.30 Віол., клявесин, 22.55 Інформ. авдиція, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 22. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.00 Для шкіл, 8.10 „Турунь, король карпатської пущі" опов. для дітей, 11.00 Для шкіл: Перший раз у місті, 11.25 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Симф. музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Що співають дітям у Бельгії, сопран, бас, муж. квартет, 15.30 Сальон. орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа, 16.35 Камер. хор, 17.00 Сусп. праця акад. легії, 17.15 Репортаж балетів: Зива фільмових отей, симф. орх., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Відповіди на листи сільських дітей, Зимовий спорт 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Чи розвиток техніки утруднює чи влекшує життя, 19.00 Розр. концерт, орх., мецосопран, 21.00 Шопенівський концерт вик. Колєт Гаво (Франція), 21.30 Авторський вечір Марії Домбровської, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Орх. концерт, тенор, скрипка, 22.55 Огляд преси, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 20. березня 1939.

БЕРЛІН 17.00 Квінтет, 18.00 Розр. муз., БІЛГОРОД 18.20 Нар. пісні, 20.00 Опера, БУДАПЕШТ 17.10 Хор, 20.00 Твори Мусоргського, 21.20 Цг. музика, ВІДЕНЬ **19.50 Українські вістки,** ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. концерт, 20.40 Симф. концерт, 22.30 Соната ф-дур Моцарта на скр. і форт., КЕЛЬН 17.15 „Горіхохрустало" суїта Чайковського, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 Форт., 22.30 Вок. концерт, ПРАГА 18.25 Концерт сальон. квартету, 20.25 Нар. пісні, 21.15 Симфонія ч. 6, „Пасторалія" Бетовена, РАДІО ПАРІ 21.15 Сольо на клярнеті, 21.30 „Зірка" оп. Шабрієра, РИМ 21.00 Сучасні розр. мельодії, 22.10 Розр. музика, СОФІЯ 18.15 Спів, 22.00 Легка і танкова музика.

Вівторок, 21. березня 1939.

БЕРЛІН 17.30 „Ісляндія у слові та письмі", 18.00 Вес. мельодії, 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 21.20 Скрипка, 22.15 Вок. концерт, БУДАПЕШТ 17.10 Циг. музика, 22.00 Форт., ВІДЕНЬ 18.20 Розр. музика, **19.50 Українські вістки** ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 20.10 Розр. музика, 22.30 Нар. пісні, КОПЕНГАГЕН 20.40 Ісляндські пісні, ЛЯГТІ 18.15 Пісні, МІЛЯНО 17.15 Квартет, 21.00 Симф. концерт, ПРАГА 19.25 Популярний концерт, РАДІО ПАРІ 19.15 Скрипка, 19.30 Пісні, РИМ 21.00 „Іль Пікольо Мара" оп. Масканія, СОФІЯ 19.00 Спів, 19.30 Орх., 20.00 Смичк. квартет, 20.55 Рос. романси, 21.35 Легка музика.

Середа, 22. березня 1939.

БЕРЛІН 19.00 Розр. мельодії, 20.10 Фільм. і оперетові мельодії, 21.00 Орх. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 18.05 Циг. музика, 19.20 „Турандот" оп. Пуччінія, ВІДЕНЬ 18.30 Веберові твори, **19.50 Українські вістки,** 20.10 Твори Р. Штравса, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. музика, 18.50 Розр. музика, 22.30 Соната на віол. і форт. Кореліа, ЛЯГТІ 20.10 Танц. музика, МІЛЯНО 19.20 Розр. музика, 21.00 „Фіделіо" оп. Бетовена, ПРАГА 19.25 Військ. орх., РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 21.15 Форт., 21.30 Концерт лавреатів консерваторії, РИМ 17.15 Фортепі., 19.10 Арабська музика, 21.00 Тріо, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 18.45 Легка музика.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 18. березня 1939.

1 кг. масла дес.	3.35
1 кг. масла бочк.	3.40
1 л. молока	сот. 17—18
1 кг. яєць	зол. 1.—

Тенденція на все вдержана.

ОПОВІСТКА.

Ширші сходини членів „Молодої Громади" дня 21. березня п. р. (вівторок) о годині 19.30 переведуть дискусію над рефератом інж. Андрія Палія „Про зі пісовольний підбір" (селекція). Вступ для членів і введених ними гостей в домом одного члена Ради Товариства.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.25
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, оплати і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. ...

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10